

A társadalmi depriváció területi vetületei Európában és Magyarországon

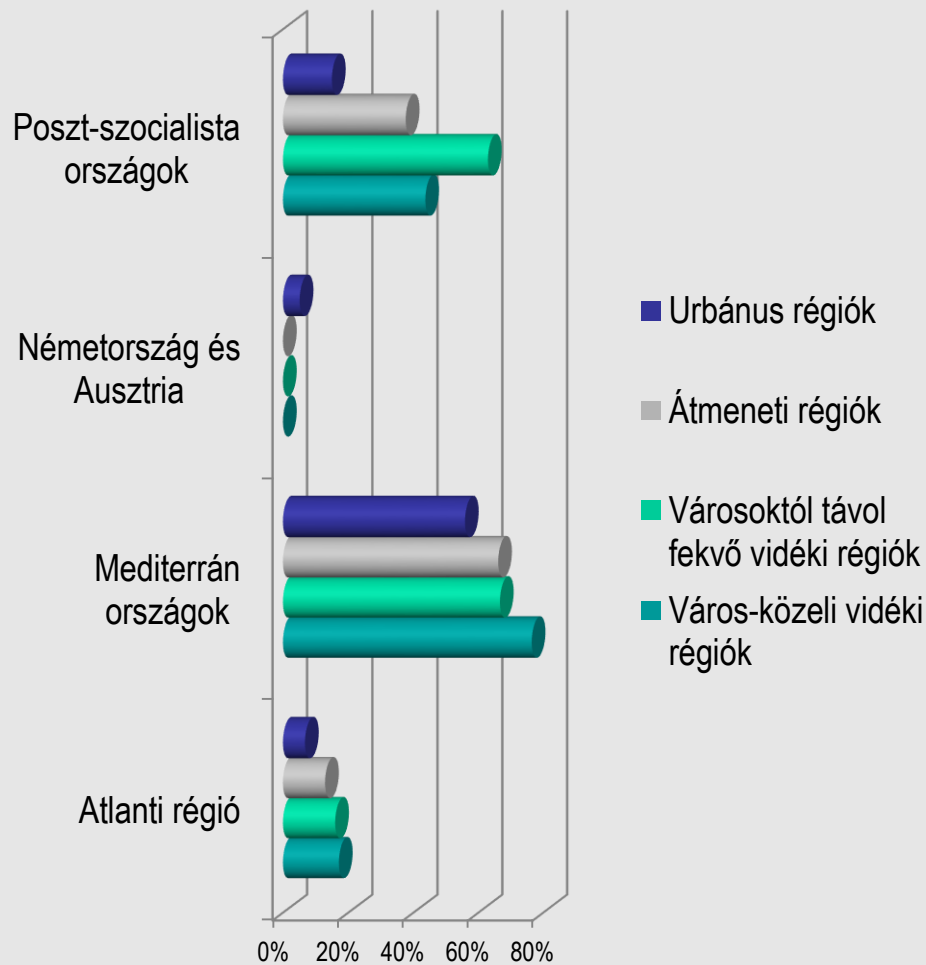
Kovács Katalin

MTA, 2014. november 20.

AZ MTA RKK 30. évfordulójára

A magas munkanélküliséggel sújtott NUTS-3 régiók Európa 4 ország-csoportjában (2011, Eurostat Census)

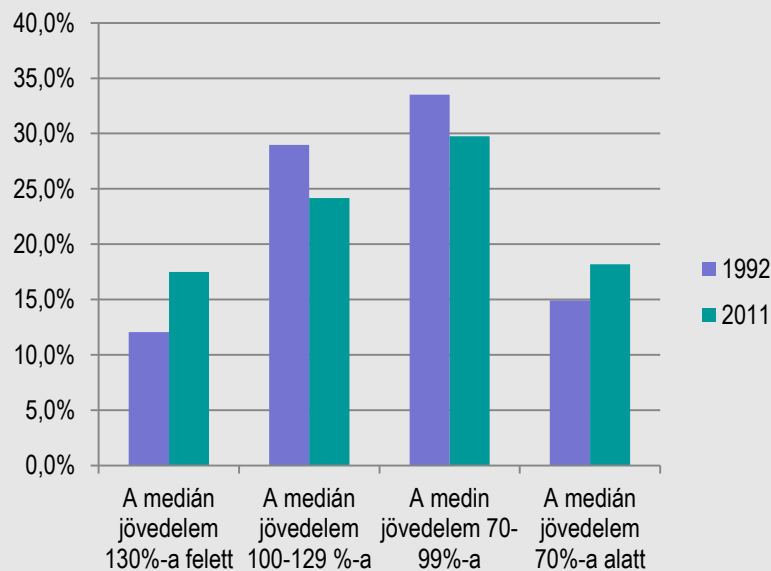

A magas arányú munkanélküliség (= a ráta legmagasabb ötöde) két országcsoportban jellemzi inkább a vidéki, mint a (nagy)városi NUTS3 régiókat

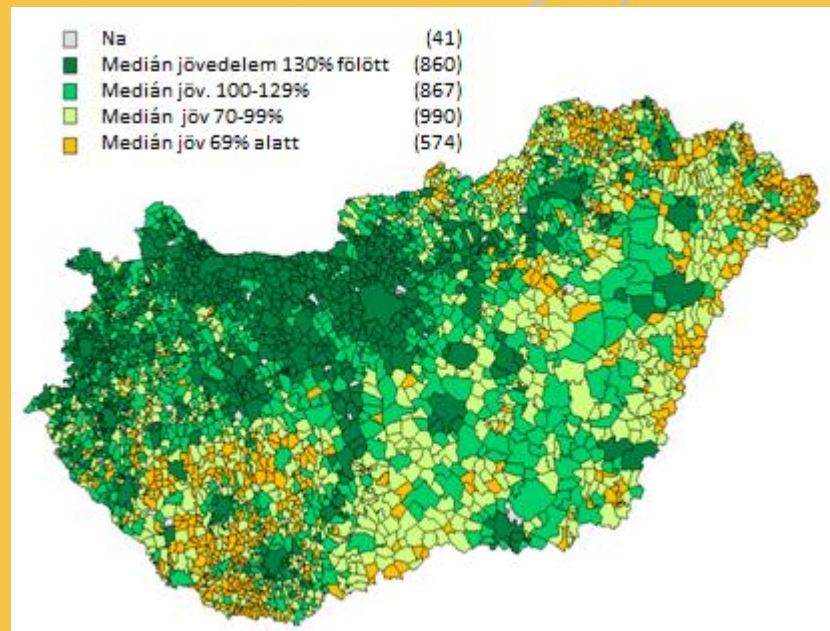
- a posztszocialista országokban
 - inkább a városoktól távoli régiókban
- a mediterrán országokban
 - inkább a város közeli régiókban

Magyarország megosztottsága: az adófizetők belföldi jövedelmének polarizációja és területi mintázata

Polarizáció a falvak megoszlásában: középről a szélek felé 1992-2011

A települések területi megoszlása az ott élő keresők jövedelemkategóriái szerint, 2011

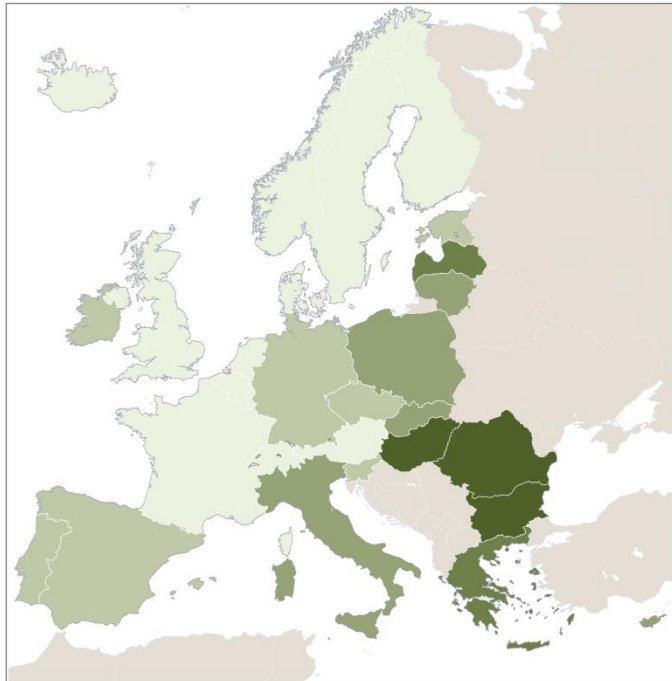
- Súlyos anyagi depriváció = 9 deprivációs tételből legalább 4 igaz a háztartásra (rezsihátralékuk van, nem tudják a lakásukat rendesen fűteni, kétnaponta húst vagy halat enni, nem tudnak megengedni maguknak évi egyheti nyaralást, nincs autójuk, telefonjuk, mosógépük, színes televíziójuk).
- Alacsony munkaintenzitású háztartásban élők = azon 60 éven aluliak, akik olyan háztartásokban élnek, ahol a 18-59 éves háztartástagok potenciális munkaidejük legfeljebb 20%-ában dolgoznak.

A súlyos anyagi deprivációban élők aránya Európa ,városias' és ,vidékiek' területein. Sereghajtók 2013

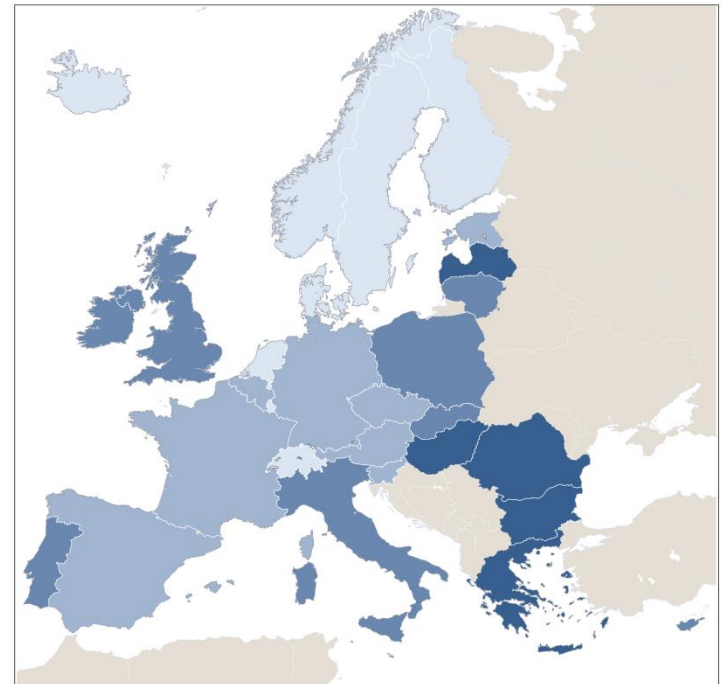
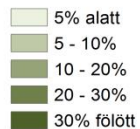
Mutatók	Urbánus területek	Vidéki területek
A súlyos anyagi deprivációban élő népesség aránya	Görögország (20,1%)	Görögország (20,7%)
	Lettország (21,5%)	Lettország (26,4%)
	Magyarország (683 000 fő, 22,9%)	Magyarország (1 138 000 fő, 30,2%)
	Románia (26,5%)	Románia (33,6%)
	Bulgária (35,3%)	Bulgária (52,1%)
Forrás: Eurostat [ilc_mddd23]		
A nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő 60 éven aluliak aránya	Egyesült Királyság (15,4%)	Görögország (17,2%)
	Belgium (16,7%)	Magyarország (510 000 fő, 17,2%)
	Dánia (18%)	Spanyolország (18,9%)
	Görögország (19,3%)	Bulgária (23,1%)
	Írország (21,1%)	Írország (23,5%)
Forrás: Eurostat [ilc_lvh123]		

A súlyos anyagi depriváció mértékének európai mintázata

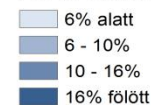
Ritkán lakott (vidéki) területek • Sűrűn lakott (urbánus területek)

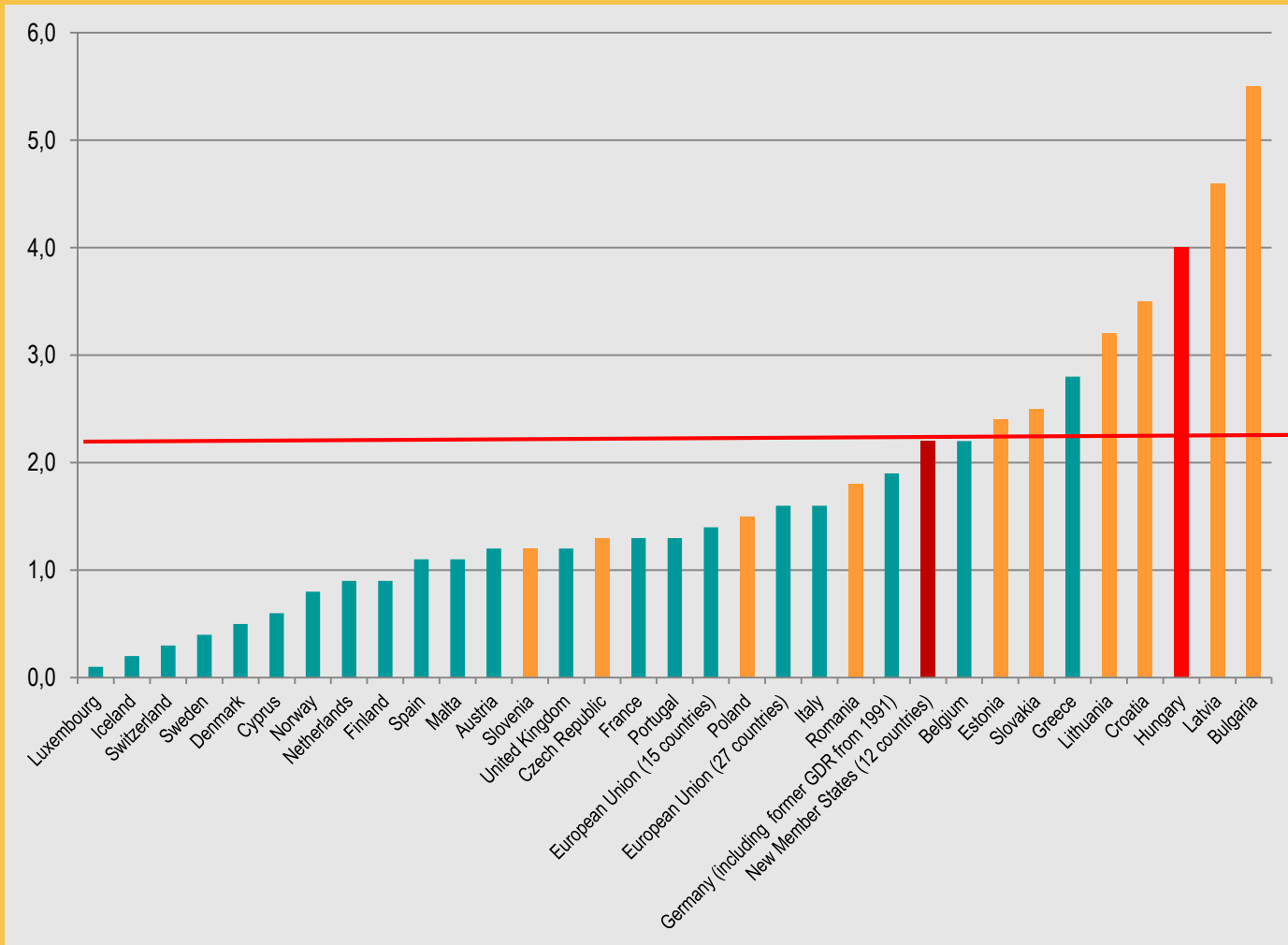
A 0-59 éves népesség százalékában

A 0-59 éves népesség százalékában

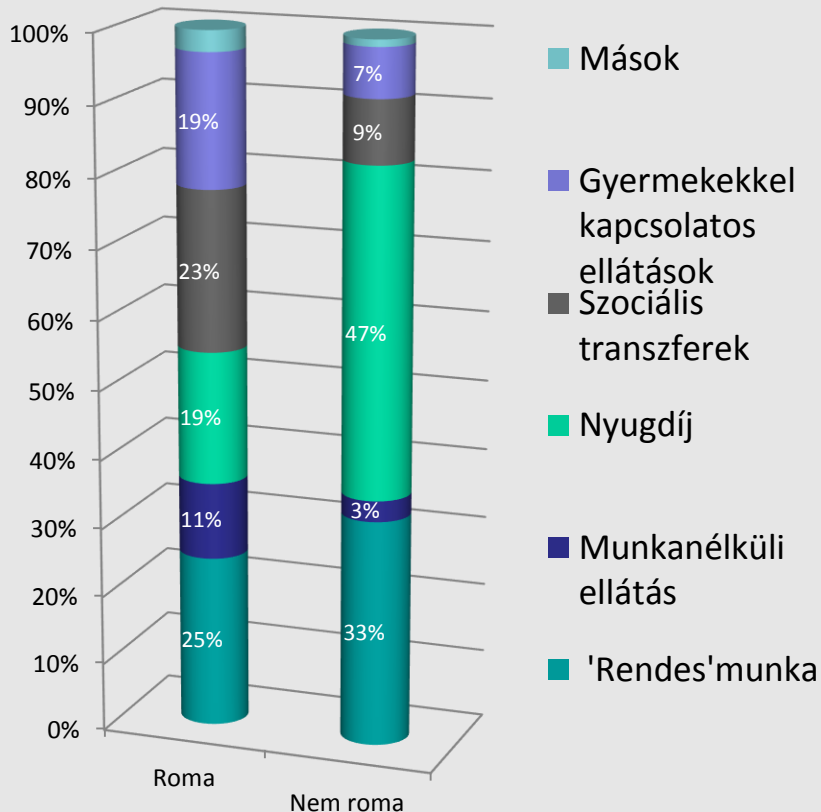
A jövedelmi szegénységgel, súlyos anyagi deprivációval egyszerre jellemezhető, alacsony munkaintenzitású háztartásokban élő népesség aránya 2011

Forrás: Eurostat database, Social participation statistics, Material deprivation and low work intensity statistics, Intersections of Europe 2020 Poverty Target Indicators by income quintile [ilc_pees03]

A 'halmazódás' terei: anyagi depriváció a 'végeken': egy 2011-es UNDP felmérés eredményeiből

A háztartási jövedelmek összetétele

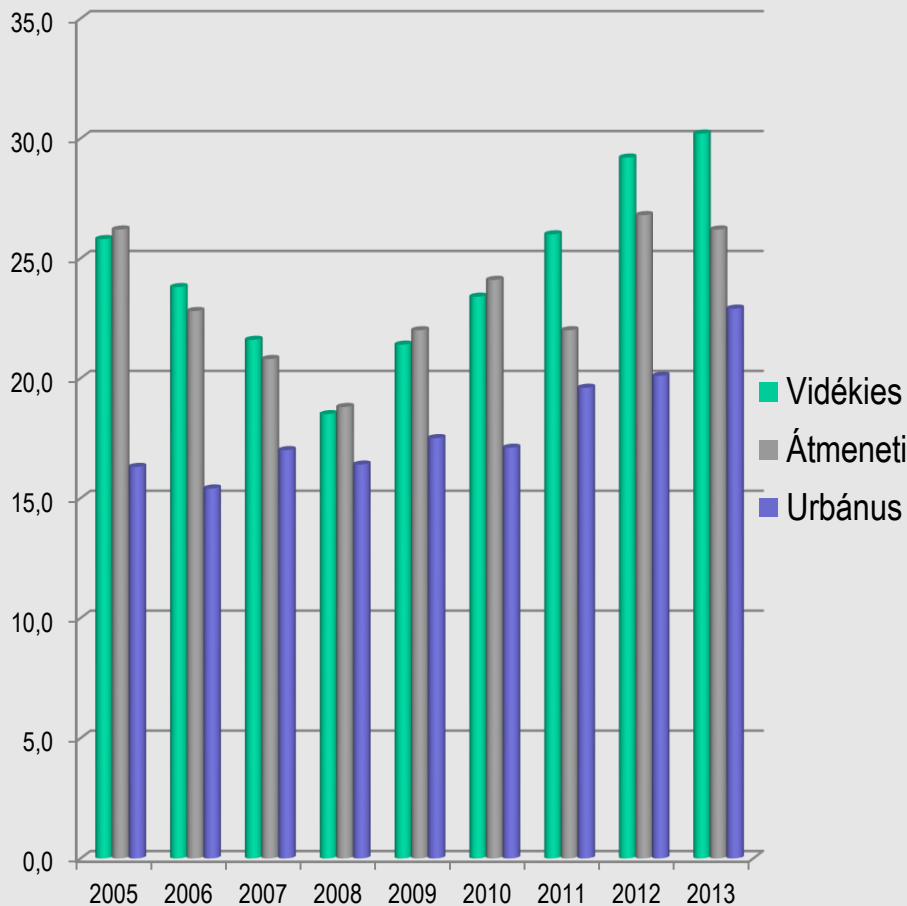

- A súlyos anyagi deprivációban élők aránya a szegregátumokban élők körében 91%, a környező, nem roma településrészekben 65%
 - (Országos átlag 2011-ben a vidékies területeken 26%)

Forrás: UNDP/WB/EC Regional survey 2011, Eurostat [ilc_mddd23]

A változások időbeli dinamikája

A súlyos anyagi deprivációban élők aránya Magyarországon 2005-2013

- **Tendenciák**

- **2005-2008**

- csökkenő depriváció
- szűkülő területi eltérések

- **2008 óta**

- Növekvő depriváció
- Növekvő területi eltérések

- **Okok (?)**

- **2008-2009**

- A válság rövid távú hatásai

- **2010-2011 óta**

- Külső és belső erőforráshiány
- A fejletlenség lehúzó ereje
- Válságkezelés
- Szakpolitikai irányok

Van még hová hátrálni?

Van,

és aligha elkerülhető

Köszönöm a figyelmet!

